

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 10

(2007–2008)

Om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Helse- og omsorgsdepartementet

*Tilråding fra Helse- og omsorgsdepartementet av 16. november 2007,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Innledning

Helse- og omsorgsdepartementet legger med dette fram forslag om endringer av bevilningene under enkelte kapitler på statsbudsjettet for 2007. Under programområde 10 Helse og omsorg fremmes det forslag om økning av utgiftene med netto 342,0 mill. kroner. I dette beløpet er det tatt hensyn til at 3,0 mill. kroner overføres til Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Dette skal gå til styrking av Arbeids- og velferdsetatens og Sosial- og helsedirektoratets arbeid med å forberede overføring av forvaltningsansvaret for helserefusjoner til sosial- og helseforvaltningen innen 2010. Inntektene foreslås økt med 85,0 mill. kroner (inkl. lånetransaksjoner). Lånebevilgningen til de regional helseforetakene foreslås satt ned med 800,0 mill. kroner. Under programområde 30 Stønad ved helsetjenester fremmes det på grunnlag av nye anslag forslag om en netto økning i utgiftene på 11,4 mill. kroner. Under kapittel 3 Andre saker gis det bl.a. en omtale av konsekvenser av økte pensjonskostnader for regionale helseforetak og private ideelle organisasjoner som har driftsavtale med disse.

2 Forslag til endringer av bevilningene under enkelte kapitler

Kap. 702 Helse- og sosialberedskap

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen foreslås satt ned med 0,3 mill. kroner til finansiering av Helsebiblioteket i 2007, jf. omtale under kap. 725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten.

Kap. 703 Internasjonalt samarbeid

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det er forventet en EØS-komiteebeslutning om forordning (EF) nr. 178/2002 om allment næringsmiddelregelverk og opprettelse av European Food Safety Authority (EFSA) i løpet av inneværende år, noe som vil sikre formell norsk deltakelse i EFSA fra samme tidspunkt. Den årlige kontingenten for Norges deltakelse i EFSA vil likevel ikke forfalle til betaling før i 2008, dette fordi første forfall av kontingenter for vedtak fattet av EØS-komiteen etter 1. juli først vil påløpe det påfølgende kalenderår. Bevilgningen foreslås satt ned med 9,8 mill. kroner. Av dette foreslås 6,03 mill. kroner overført til kap. 725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten til finansiering av Helsebiblioteket jf.

Kap. 702, 703, 719, 720, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 732, 742, 743, 751, 760, 761, 2711, 2751, 2752, 2755, 2790 og 3732

omtale under kap. 725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten.

Kap. 719 Folkehelse

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen foreslås satt ned 0,3 mill. kroner til finansiering av Helsebiblioteket i 2007, jf. omtale under kap. 725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten. Det foreslås videre å flytte 0,25 mill. kroner til infrastruktur for elektronisk utveksling av informasjon i matkjeden til Landbruks- og matdepartementets budsjett, jf. omtale under kap. 1100, post 01, St.prp. nr. 14 (2007–2008) Om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Landbruks- og matdepartementet. Bevilgningen foreslås samlet satt ned 0,55 mill. kroner.

Post 74 Skolefrukt

Abonnementsordningen Skolefrukt har hatt noe lavere oppslutning enn forventet. Det foreslås derfor å omdisponere 2 mill. kroner, jf. omtale under post 79 nedenfor.

Post 79 Andre tilskudd

Det foreslås å omdisponere 2 mill. kroner fra post 74 til andre folkehelseiltak, herunder departementets særlige oppfølging av kostholdsplanen og handlingsplanen for fysisk aktivitet i 2007 og 2008.

Kap. 720 Sosial- og helsedirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås satt ned med 2,0 mill. kroner til finansiering av Helsebiblioteket i 2007, jf. omtale under kap. 725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten. Det ble i 2007 foretatt en virksomhetsoverdragelse av to avdelinger fra Sintef Helse til Sosial- og helsedirektoratet med oppgaver knyttet til hhv aktivitetsbasert finansiering og norsk pasientregister. Virksomhetsoverdragelsen har medført engangsutgifter på IT-siden i form av maskinvare og lisenser. Det foreslås at Sosial- og helsedirektoratet får kompensert for disse utgiftene med 4,9 mill. kroner. Samlet foreslås bevilgningen satt opp med 2,9 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Nødnettprosjektet i regi av Justisdepartementet er forsinket. Dette gir en innsparing på 1 mill. kroner i prosjektkostnadene til Sosial- og helsedirektora-

et, finansiert over denne posten. Bevilgningen foreslås satt ned med 1,485 mill. kroner til finansiering av Helsebiblioteket i 2007, jf. omtale under kap. 725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten. Samlet foreslås bevilgningen satt ned med 2,485 mill. kroner.

Kap. 722 Norsk pasientskadeerstatning

Post 01 Driftsutgifter

Som følge av bl.a. økte personellkostnader og økte utgifter til medisinske sakkyndige, foreslås bevilgningen satt opp med 1,5 mill. kroner.

Post 70 Dekning av advokatutgifter

Utgiftene til advokathonorarer blir lavere enn budsjettert og det foreslås å sette ned bevilgningen med 4,5 mill. kroner.

Kap. 723 Norsk pasientskadenemnd

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å sette opp bevilgningen til Norsk pasientskadenemnd med 2 mill. kroner, blant annet grunnet i økte utgifter til rettssaker, nemndsmøter og sakkyndige. Det har også vært utgiftøkninger knyttet til IT og mindre ombygninger av lokalene.

Kap. 724 Helsepersonell og tilskudd til personelltiltak

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å øke bevilgningen til Statens autorisasjonskontor for helsepersonell med 0,7 mill. kroner. I forbindelse med behandlingen av Ot.prp. nr. 86 (2005–2006), proposisjonen om politiattester for helsepersonell vedtok Stortinget en deling av profesjonen farmasøyt i provisorfarmasøyt og reseptarfarmasøyt. Dette har medført noe økte utgifter, etaten har videre også et behov for å oppgradere IT-systemene.

Post 21 Forsøk og utvikling i primærhelsetjenesten

Bevilgningen foreslås satt ned med 0,8 mill. kroner til finansiering av Helsebiblioteket i 2007, jf. omtale under kap. 725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten.

Post 61 Tilskudd til turnustjeneste

Det er forventet et mindreforbruk på 2,0 mill. kroner. Dette skyldes at færre leger enn forventet har veiledet tjeneste for å få adgang til å utøve selvsten-

dig virksomhet som allmennlege. Bevilgningen foreslås satt ned med 2,0 mill. kroner.

Post 70 Andre tilskudd

Allmennt medisinske forskningsenhetene (AFE) etableres i tilknytning til medisinsk fakultet ved universitetene i Bergen, Oslo, Tromsø og Trondheim. De allmennt medisinske forskningsenhetene er under oppbygging og det er bevilget 6,0 mill. kroner til formålet i 2007. I samsvar med departementets forskningsstrategiske mål og oppfølging av evalueringen av fastlegeordningen foreslås det å øke bevilgningen med 2,0 mill. kroner for å sørge for nødvendig utvikling.

Kap. 725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten

Post 01 Driftsutgifter

Helsebiblioteket ble etablert i 2006 som en felles satsning av Sosial- og helsedirektoratet og de regionale helseforetakene. Biblioteket drives av Kunnskapssenteret. Formålet for det elektroniske biblioteket er å bedre kvaliteten på helsetjenester ved å gi helsepersonell enkel tilgang til kunnskapsbasert

helsefaglig informasjon. Den primære målgruppen for Helsebiblioteket er personell, studenter og forskere i helsetjenesten, men så langt som mulig skal innholdstjenestene være åpne og tilgjengelig for alle. Gjennom nasjonale avtaler i regi av Helsebiblioteket oppnås avtaler om lisenser for elektroniske tidsskrifter, databaser, oppslagsverk og praksisnære råd og retningslinjer som er gunstigere enn lokale avtaler. Det legger til rette for ressursbesparelser, bl.a. i helseforetakene ved at abonnementskostnader reduseres. Det er etablert et emnebibliotek innen området psykisk helse. I 2007 har Helsebiblioteket vært finansiert over ulike drifts- og tilskuddsordninger som Sosial- og helsedirektoratet forvalter, samt overføringer fra regionale helseforetak. Det foreslås nå å samle finansieringen fra de ulike drifts- og tilskuddsordninger i bevilgningen til Kunnskapssenteret, og budsjettet foreslås økt med 13,85 mill. kroner, med inndekning fra drifts- og tilskuddsordninger som vist i tabellen nedenfor. I tillegg finansierer de regionale helseforetakene 20,0 mill. kroner innenfor sine rammer. Videre forutsettes det at Nasjonalt kunnskapssenter finansierer 1,0 mill. kroner innenfor egen ramme. Bevilgningen foreslås satt opp med 13,85 mill. kroner.

702	21	Spesielle driftsutgifter	-0,3 mill. kroner
703	21	Spesielle driftsutgifter	-6,03 mill. kroner
719	21	Spesielle driftsutgifter	-0,3 mill. kroner
720	01	Driftsutgifter	-2,0 mill. kroner
720	21	Spesielle driftsutgifter	-1,485 mill. kroner
724	21	Forsøk og utvikling i primærhelsetjenesten	-0,8 mill. kroner
725	01	Driftsutgifter	-1,0 mill. kroner
727	21	Forsøk og utvikling i tannhelsetjenesten	-0,335 mill. kroner
728	21	Spesielle driftsutgifter	-1,2 mill. kroner
751	21	Spesielle driftsutgifter	-0,4 mill. kroner
760	70	Tilskudd	-1,0 mill. kroner

Kap. 726 Habilitering, rehabilitering og tiltak for rusmiddelavhengige

Post 70 Tilskudd

Garantibeløpet til Døvblindsenteret i Nord-Norge er blitt lavere enn forventet. Det er også et mindre forbruk knyttet til utarbeidelse av faglige retningslinjer mv. Bevilgningen foreslås satt ned med 1,17 mill. kroner.

Kap. 727 Tannhelsetjenesten

Post 21 Forsøk og utvikling i tannhelsetjenesten

Bevilgningen foreslås satt ned med 0,335 mill. kroner til finansiering av Helsebiblioteket i 2007, jf. omtale under kap. 725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten.

Post 70 Tilskudd

Under denne posten er det for 2007 satt av midler til etablering og drift av odontologisk kompetansesenter i Arendal. Etableringen er forsinket, og det er ikke behov for midler i 2007 i et slikt omfang som tidligere lagt til grunn. Samlet på posten vil det være en innsparing i 2007 som helt eller delvis vil komme til utbetaling i 2008. Det foreslås derfor at posten påføres stikkordet «kan overføres», jf. forslag om romertallsvedtak.

Kap. 728 Forsøk og utvikling mv.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Forsinkelser i gjennomføringen av enkelte prosjekter gir en innsparing på 2,02 mill. kroner i 2007. Bevilgningen foreslås satt ned med 1,2 mill. kroner til finansiering av Helsebiblioteket i 2007, jf. omtale under kap. 725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten. Samlet foreslås bevilgningen satt ned med 3,22 mill. kroner

Kap. 732 Regionale helseforetak

Post 76 Innsatsstyrt finansiering

Samlet forslås bevilgningen satt ned med 28,9 mill. kroner.

Avregningen for 2006

Det vises til omtale i St.prp. nr. 69 (2006–2007) der departementet varslet at man vil komme tilbake til den endelige avregningen for 2006. Sosial- og helsedirektoratet har anbefalt at det foretas et trekk på til sammen 87,9 mill. kroner for 2006. Anbefalingen er basert på Avregningsutvalgets vurdering og dreier seg i hovedsak om feil registrering av dagrehabilitering. Registrering av dagrehabilitering var et tema for Avregningsutvalget også i forbindelse med 2005-avregningen. Utover dette viser kvalitetssikring av det endelige avregningsgrunnlaget for 2006 at det er utbetalt 21,0 mill. kroner for mye i akontoutbetalinger i 2006. Samlet sett innebærer avregningen for 2006 en mindreutbetaling på 108,9 mill. kroner for 2006 i forhold til St.prp. nr. 15 (2006–2007). Mindreutbetalingen på 108,9 mill. kroner avregnes mot akontoutbetalingene til de regionale helseforetakene for 2007.

Aktivitet 2007

Basert på aktivitetstall per andre tertial 2007 indikerer prognosen for hele 2007 en vekst i antall

DRG-poeng på om lag 1,2 pst. sammenliknet med det som er lagt til grunn i oppdragsdokumentet til regionale helseforetak. Dette er en noe høyere registrert aktivitetsvekst enn det prognosen basert på regnskapstall per første tertial indikerte, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008) Helse- og omsorgsdepartementet der det er lagt til grunn en aktivitetsvekst tilsvarende 70 mill. kroner i 2007. Tar man hensyn til avregningsutvalgets anbefalinger er prognosen for reell aktivitet for hele 2007 et bevilgningsbehov på 80 mill. kroner i 2007.

Enhetspris 2007

Indeksanalyser fra andre tertial 2007 tilsier at omfanget av endret registreringspraksis er om lag som lagt til grunn ved fastsettelse av enhetsprisen og antall DRG-poeng i bestillerdokumentet til de regionale helseforetakene for 2007. Endelig budsjettkonsekvenser av indeksanalysene for 2007 vil på vanlig måte bli håndtert i endelig avregning.

Post 77 Refusjon poliklinisk virksomhet ved sykehus mv.

Prognosen for 2007 basert på aktivitetstall for perioden fra januar–september 2006 indikerer at utbetalingene i 2007 vil bli om lag 189 mill. kroner høyere enn saldert budsjett. Bevilgningen foreslås satt opp med 189,0 mill. kroner.

Post 90 Lån til investeringsformål i helseforetakene

Regionale helseforetak har kun adgang til å ta opp langsiktige lån gjennom denne statlige låneordningen. Låneordningen er innført for å gi regionale helseforetak den nødvendige fleksibiliteten ved gjennomføring av investeringsprosjekter. Lånerammen for 2007 er bevilget med 3,5 mrd. kroner. Investeringstakten og finansieringsbehov vil variere over år, både med bakgrunn i ulike prosjekter som er vedtatt, og framdrift. Med bakgrunn i framdriften i de prosjekter som delfinansieres gjennom lån, foreslås samlet låneramme redusert med 800 mill. kroner til 2,7 mrd. kroner. Bevilgningen foreslås satt ned med 800,0 mill. kroner.

Post 91 Opptreksrenter

Bevilgningen er en teknisk håndtering av renter som påløper og belastes, men ikke betales av helseforetakene i perioden fram til fullt lån er etablert. For 2007 er det bevilget 200 mill. kroner over posten. Tilsvarende inntekter håndteres over kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning, post 84 Driftskreditt statsbedrifter. Som følge av endring i

renteforutsetninger og helseforetakenes tidspunkt for uttak av lån gjennom året, forventes et merforbruk på denne posten på om lag 8 mill. kroner. Bevilgningen foreslås satt opp med 8,0 mill. kroner.

Kap. 742 Kontrollkommisjonene og andre utgifter under psykisk helsevern

Post 70 Tilskudd

Utgiftene til transport av norske statsborgere med alvorlig psykisk lidelse til Norge og utenlandske statsborgere med alvorlig psykisk lidelse tilbake til sitt hjemland blir høyere enn forventet i 2007. Bevilgningen foreslås satt opp med 1,7 mill. kroner.

Kap. 743 Statlige stimulerings tiltak for psykisk helse

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det forventes et mindreforbruk i 2007 som følge av vakante stillinger i 2007. Bevilgningen foreslås derfor satt ned med 1,0 mill. kroner.

Kap 751 Apotekvesenet og legemiddelfaglige tiltak

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen foreslås satt ned med 0,4 mill. kroner til finansiering av Helsebiblioteket i 2007, jf. omtale under kap. 725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten.

Post 70 Tilskudd

Formålet med driftsstøtteordningen for apotek er å sikre drift av apotek i distriktene som har lav omsetning, samt sikre drift av apotek som utfører bestemte oppgaver for myndighetene. Det er Statens legemiddelverk som administrerer ordningen. Det er i 2007 søkt om mindre støtte enn budsjettet, og bevilgningen foreslås satt ned med 1,5 mill. kroner.

Kap. 2711 Diverse tiltak i spesialisthelsetjenesten

Post	Regnskap 2006	Budsjett 2007	Anslag 2007	mill. kr
				Mer-/ mindreutg.
70 Refusjon spesialisthjelp	1 010,6	1 060,0	1 045,0	-15,0
71 Refusjon psykologhjelp	157,5	160,0	158,0	-2,0
72 Refusjon tannlegehjelp	743,2	810,0	835,0	+25,0
76 Private laboratorier og røntgeninst	442,1	465,0	490,0	+25,0
I alt				+33,0

Kap 760 Utredningsvirksomhet

Post 70 Tilskudd

Bevilgningen foreslås satt ned med 1,0 mill. kroner til finansiering av Helsebiblioteket i 2007, jf. omtale under kap. 725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten.

Kap 761 Tilskudd forvaltet av Sosial- og helsedirektoratet

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen foreslås satt opp med 0,42 mill. kroner til Gjennombruddsprosjektet, et samhandlingsprosjekt mellom første- og andrelinjetjenesten i regi av Den norske legeförening. Dette er et tiltak for å bidra til å redusere antall korridorpasienter på sykehus. Videre foreslås bevilgningen satt opp med 0,9 mill. kroner til et samarbeidsprosjekt i regi av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten i forhold til individuell plan og arbeidet med Demensplanen 2007–2015. Samlet foreslås bevilgningen satt opp med 1,32 mill. kroner.

Post 64 Ressurskrevende brukere

For 2007 er det bevilget 1,832 mrd. kroner til ordningen med ressurskrevende tjenester i kommunene. For 2007 er statens utgifter nå beregnet til 2,017 mrd. kroner. Økningen skyldes flere brukere og økte lønnsutgifter knyttet til den enkelte bruker. Bevilgningen foreslås satt opp med 185,14 mill. kroner.

Post 76 Tilskudd til opphold i institusjon for eldre med særskilte behov

Det er et mindreforbruk på posten, og bevilgningen foreslås satt ned med 0,16 mill. kroner.

Post 70 Refusjon spesialisthjelp

Per 30. september 2007 var utgiftene til refusjon for spesialisthjelp 4,5 pst. høyere enn på tilsvarende tidspunkt i 2006. Økningen i refusjonstakstene som følge av takstoppgjøret per 1. juli 2007 oppveies av reduksjonen som følge av egenandelsjusteringen på 5 pst. fra samme dato. Det vises for øvrig til omtale av takstoppgjøret under kap. 2755 post 70. Utgiftene for 2007 anslås til 1 045 mill. kroner, og bevilgningen foreslås satt ned med 15,0 mill. kroner.

Post 71 Refusjon psykologhjelp

Forhandlingene mellom Norsk Psykologforening, staten og de regionale helseforetakene om takster og driftstilskudd for perioden 1. juli 2007 – 30. juni 2008 var ikke avsluttet tidlig nok til at de budsjettmessige konsekvensene kunne legges fram for Stortinget i vårsesjonen. Ved behandlingen av St.prp. nr. 80 (2006–2007) fikk imidlertid departementet fullmakt til å iverksette endringer i trygde-refusjonene fra 1. juli 2007 på grunnlag av en eventuell avtale. Avtale ble inngått 25. juni 2007. Den innebar påslag på 3,0 pst. i honorartakster og driftstilskudd. Merutgiftene for trygden i 2007 anslås til 5 mill. kroner.

Per 30. september 2007 var utgiftene til refusjon for psykologhjelp 0,2 pst. høyere enn på tilsvarende tidspunkt i 2006. Økningen i refusjonstakstene som følge av takstoppgjøret per 1. juli 2007 oppveies av reduksjonen som følge av egenandelsjusteringen på 5 pst. fra samme dato. Utgiftene for 2007 anslås til 158 mill. kroner, og bevilgningen foreslås satt ned med 2,0 mill. kroner.

Post 72 Refusjon tannlegehjelp

Per 30. september 2007 var utgiftene til refusjon for tannlegehjelp 13,2 pst. høyere enn på tilsvarende tidspunkt i 2006. Utgiftene for 2007 anslås til 835 mill. kroner, og bevilgningen foreslås satt opp med 25,0 mill. kroner.

Post 76 Private laboratorier og røntgeninstitutt

Per 30. september 2007 var utgiftene til refusjoner til private laboratorier og røntgeninstitutt 12,4 pst. høyere enn på tilsvarende tidspunkt i 2006. Økningen var 5,7 pst. for medisinske laboratorier og 17,0 pst. for røntgenvirksomheter. Utgiftene for 2007 anslås til 490 mill. kroner, og bevilgningen foreslås satt opp med 25,0 mill. kroner.

Kap. 2751 Legemidler mv.

Post	Regnskap 2006	Budsjett 2007	Anslag 2007	mill. kr Mer/ mindreutg.
70 Legemidler	7 639,9	7 318,0	7 260,0	-58,0
I alt				-58,0

Post 70 Legemidler

Per 30. september 2007 var utgiftene til refusjon for legemidler på blå resept 5,0 pst. lavere enn på tilsvarende tidspunkt i 2006. Nedgangen har sam-

menheng med en rekke ulike budsjetttiltak som er gjennomført i 2006 og 2007. Utgiftene for 2007 anslås til 7 260 mill. kroner, og bevilgningen foreslås satt ned med 58,0 mill. kroner.

Kap. 2752 Refusjon av egenbetaling

Post	Regnskap 2006	Budsjett 2007	Anslag 2007	mill. kr Mer/ mindreutg.
70 Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 1	3 184,1	3 401,0	3 280,0	-121,0
71 Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 2	127,5	125,0	170,0	+45,0
I alt				-76,0

Post 70 Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 1

Per 30. september 2007 var utgiftene til refusjon av egenandeler under egenandelstak 1-ordningen 1,3 pst. høyere enn på tilsvarende tidspunkt i 2006. Som følge av egenandelsøkningen på 5 pst. for legehjelp og psykologhjelp fra 1. juli 2007 antas veksten å bli noe høyere i fjerde kvartal. Utgiftene for 2007 anslås til 3 280 mill. kroner, og bevilgningen foreslås satt ned med 121,0 mill. kroner.

Post 71 Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 2

Per 30. september 2007 var utgiftene til refusjon av egenandeler under egenandelstak 2-ordningen 27,5 pst. høyere enn på tilsvarende tidspunkt i 2006. Utgiftene for 2007 anslås til 170 mill. kroner, og bevilgningen foreslås satt opp med 45,0 mill. kroner.

Kap. 2755 Helsetjeneste i kommunene

Post	mill. kr			
	Regnskap 2006	Budsjett 2007	Anslag 2007	Mer/ mindreutg.
62 Tilskudd til fastlønnsordning fysioterapeuter	190,6	220,0	210,0	-10,0
70 Refusjon allmennlegehjelp	2 369,3	2 461,0	2 545,0	+84,0
71 Refusjon fysioterapi	1 189,8	1 416,0	1 450,0	+34,0
73 Kiropraktorbehandling	73,7	93,0	82,0	-11,0
I alt				+97,0

Post 62 Tilskudd til fastlønnsordning fysioterapeuter

Per 30. september 2007 var utgiftene til tilskudd til kommuner med fastlønte fysioterapeuter 9,0 pst. høyere enn på tilsvarende tidspunkt i 2006. Utgiftene for 2007 anslås til 210 mill. kroner, og bevilgningen foreslås satt ned med 10,0 mill. kroner.

sjonstakstene som følge av egenandelsjusteringen på 5 pst. per 1. juli 2007 er større enn økningen som følge av takstoppgjøret fra samme dato. Som følge av dette antas utgiftene i fjerde kvartal å bli om lag som i fjerde kvartal 2006. Utgiftene for 2007 anslås til 2 545 mill. kroner, og bevilgningen foreslås satt opp med 84,0 mill. kroner.

Post 70 Refusjon allmennlegehjelp

Forhandlingene mellom Den norske legeforening, staten, regionale helseforetak og KS om takster, basistilskudd og driftstilskudd for perioden 1. juli 2007 – 30. juni 2008 var ikke avsluttet tidlig nok til at de budsjettmessige konsekvensene kunne legges fram for Stortinget i vårsesjonen. Ved behandlingen av St.prp. nr. 80 (2006–2007) fikk imidlertid departementet fullmakt til å iverksette endringer i trygderefusjonene fra 1. juli 2007 på grunnlag av en eventuell avtale. Avtale ble inngått 22. juni 2007. Den innebar påslag på 1,8 pst. i honorartakster og driftstilskudd. De budsjettmessige konsekvensene for trygden i 2007 er anslått til 14 mill. kroner under kap. 2711, post 70 Refusjon spesialisthjelp og 40 mill. kroner under kap. 2755, post 70 Refusjon allmennlegehjelp.

Per 30. september 2007 var utgiftene til refusjon for allmennlegehjelp 10,5 pst. høyere enn på tilsvarende tidspunkt i 2006. Reduksjonen i refu-

Post 71 Refusjon fysioterapi

Per 30. september 2007 var utgiftene til refusjon for fysioterapi 30 pst. høyere enn på tilsvarende tidspunkt i 2006. Økningen har sammenheng med at det ble innført en egenandel på 50 kroner fra 1. januar 2006 for pasienter som tidligere hadde rett til gratis fysioterapi på grunnlag av diagnose. Egenandelen ble fjernet igjen fra 1. juli 2006. Det lave utgiftsnivået i første halvår 2006 forklarer den betydelige utgiftsveksten så langt i 2007. Det antas at veksten i fjerde kvartal vil bli langt lavere. Utgiftene for 2007 anslås til 1 450 mill. kroner, og bevilgningen foreslås satt opp med 34,0 mill. kroner.

Post 73 Kiropraktorbehandling

Per 30. september 2007 var utgiftene til refusjon for kiropraktorbehandling 11,5 pst. høyere enn på tilsvarende tidspunkt i 2006. Utgiftene for 2007

anslås til 82 mill. kroner, og bevilgningen foreslås satt ned med 11,0 mill. kroner.

Kap. 2790 Andre helsetiltak

Post	mill. kr			
	Regnskap 2006	Budsjett 2007	Anslag 2007	Mer/ mindreutg.
70 Bidrag, lokalt	551,0	614,6	630,0	+15,4
I alt				+15,4

Post 70 Bidrag, lokalt

Per 30. september 2007 var utgiftene til bidrag etter folketrykkløven § 5–22 14,2 pst. høyere enn på tilsvarende tidspunkt i 2006. Utgiftene for 2007 anslås til 630 mill. kroner, og bevilgningen foreslås satt opp med 15,4 mill. kroner.

Kap. 3732 Regionale helseforetak

Post 80 Renter på investeringslån

Bevilgningen dekker innbetalinger av renter fra de regionale helseforetakene på inngåtte langsiktige låneavtaler. For 2007 er det bevilget 240 mill. kroner. Som følge av endringer i renteforutsetninger og at det ble konvertert et høyere beløp til langsiktige serielån enn antatt ved utgangen av 2006, er det anslått at de regionale helseforetakenes rentekostnader på inngåtte serielån avtaler vil utgjøre om lag 285 mill. kroner for inneværende år. Inntektene foreslås satt opp med 40,0 mill. kroner.

Post 90 Avdrag på investeringslån

Bevilgningen dekker avdragsinnbetalinger fra de regionale helseforetakene på inngåtte langsiktige låneavtaler. For 2007 er det bevilget 325 mill. kroner. Det ble konvertert et høyere beløp til langsiktige serielån enn antatt ved utgangen av 2006, og de regionale helseforetakenes avdrag er nå anslått til å utgjøre 366 mill. kroner. Inntektene foreslås derfor satt opp med 45,0 mill. kroner.

3 Andre saker

Håndtering av økte pensjonskostnader i regionale helseforetak i 2007

Norsk regnskapsstiftelse har vedtatt en veileder for fastsettelse av økonomiske forutsetninger ved beregning av ytelsesbaserte pensjonsordninger

som innebærer at helseforetakenes pensjonskostnader (inkl. private ideelle institusjoner som er etablert innenfor de regionale helseforetakenes «sørge for»-ansvar) vil øke med om lag 3,2 mrd. kroner i 2007 og med om lag 2,2 mrd. kroner i 2008 sammenliknet med kostnadsnivået som ble lagt til grunn ved utarbeidelsen av statsbudsjettet for disse to årene. Det ligger videre an til en økning av pensjonspremiene i 2008. Pensjonskostnader er en ikke-betalbar kostnad, og påvirker således ikke foretakenes likviditet. En eventuell økning av pensjonspremier i 2008 vil derimot påvirke foretakenes likviditet. Departementet er gjort kjent med at private virksomheter også vil få økte pensjonskostnader og -premier.

I stor grad forklares kostnadsøkningen ved at veilederen legger til grunn at lønnsveksten framover vil bli høyere og det langsiktige rentenivået lavere enn det som tidligere har vært lagt til grunn ved beregning av pensjonskostnadene. I omtalen av pensjonskostnader i St.prp. nr. 1 (2007–2008) Helse- og omsorgsdepartementet heter det:

«De økonomiske forutsetningene har stor innvirkning på de regionale helseforetakenes årlige pensjonskostnader» ... «Regjeringen vil komme tilbake til håndteringen av eventuelle større avvik som måtte oppstå som følge av disse svingningene.»

For 2007 foreslår regjeringen at de økte pensjonskostnadene som følger av endrede økonomiske parametere unntas fra resultatkravet som er stilt til de regionale helseforetakene. Regjeringen vil senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2008 komme tilbake til hvordan saken skal håndteres i 2008, herunder konsekvenser for private ideelle institusjoner som er etablert innenfor de regionale helseforetakenes «sørge for»-ansvar.

For å unngå eventuelle likviditetsmessige problemer hos de private ideelle institusjonene, foreslås det på samme måte som i St.prp. nr. 26 (2002–2003) Om endringer under enkelte kapitler på

statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2002 under Helsedepartementet, at de regionale helseforetakene gis anledning til å bruke av driftskreditene til å yte likviditetslån til økte pensjonspremier hos de private ideelle institusjonene som er etablert innenfor de regionale helseforetakenes «sørge for»-ansvar.

Forslag om ettergivelse av rente- og avdragsfrie lån

Staten ved tidligere Arbeids- og administrasjonsdepartementet har fått fullmakt til å ettergi fordringer gitt som rente- og avdragsfrie lån til dekning av etableringsutgifter av enkelte arbeidsmarkedstiltak i perioden 1955–1992, jf. St.prp. nr. 27 (2002–2003). I 2003 etterga tidligere Arbeids- og administrasjonsdepartementet deler av disse fordringene på i alt om lag 166 mill. kroner. I St.prp. nr. 27 (2002–2003) ble det ikke stilt noen betingelser for ettergivelsen av gjelden. Fordringene som ikke ble ettergitt og som blant annet var knyttet til aktiviteter for rusmiddelavhengige, er oppført på området til Helse- og omsorgsdepartementet i kapitalregnskapet med i alt 19 331 037 kroner fordelt på elleve institusjoner. Av disse er det seks stiftelser med samlet gjeld på 13 644 524 kroner som tilbyr tverrfaglig spesialisert behandling, og som har avtale med regionale helseforetak. Følgende institusjoner er ført opp i kapitalregnskapet:

- Furustrand arbeidshjem, Øystre Slidre kommune, 85 000 kroner
- Landsbystiftelsen Vidaråsen, 374 313 kroner
- Stiftelsen Pinsevennenes evangeliesenter, 1 000 000 kroner

- Stiftelsen Solliakollektivet, 3 192 358 kroner
- Stiftelsen Renåvangen, 777 841 kroner
- Stiftelsen Fossumkollektivet, 3 877 150 kroner
- Stiftelsen Tyrilikollektivet, 3 056 875 kroner
- Stiftelsen Sauherad samtun, 1 907 500 kroner
- Stiftelsen Storbuankollektivet, 3 277 700 kroner
- Solborg familiehjem/treningscenter, 949 500 kroner
- Kimerudstiftelsen, 832 800 kroner

Den gang disse institusjonene mottok investeringstilskuddene, ble dette gjort med sikkerhet i eiendommer. For de institusjonene som har behov for nyinvesteringer i bygg og anlegg eller annet, vil fordringene kunne være til hinder for dette. På bakgrunn av dette foreslås det at de ovennevnte institusjonene får ettergitt sine rente- og avdragsfrie lån. Det foreslås at det ikke stilles noen betingelser for denne ettergivelsen, i tråd med den ettergivelsen som ble foretatt i forbindelse med St.prp. nr. 27 (2002–2003). Det vises til forslag til romertallvedtak.

Helse- og omsorgsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Helse- og omsorgsdepartementet.

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Helse- og omsorgsdepartementet i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag til vedtak om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Helse- og omsorgsdepartementet

I

I statsbudsjettet for 2007 gjøres følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
702		Helse- og sosialberedskap	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70,</i> nedsettes med	300 000
		fra kr 36 130 000 til kr 35 830 000	
703		Internasjonalt samarbeid	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres,</i> nedsettes med	9 800 000
		fra kr 28 817 000 til kr 19 017 000	
719		Folkehelse	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 79,</i> nedsettes med	550 000
		fra kr 60 982 000 til kr 60 432 000	
	74	Skolefrukt, <i>kan overføres,</i> nedsettes med.....	2 000 000
		fra kr 22 621 000 til kr 20 621 000	
	79	Andre tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21,</i> forhøyes med	2 000 000
		fra kr 17 270 000 til kr 19 270 000	
720		Sosial- og helsedirektoratet	
	01	Driftsutgifter, forhøyes med	2 900 000
		fra kr 358 611 000 til kr 361 511 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med	2 485 000
		fra kr 44 795 000 til kr 42 310 000	
722		Norsk pasientskadeerstatning	
	01	Driftsutgifter, forhøyes med	1 500 000
		fra kr 76 754 000 til kr 78 254 000	
	70	Dekning av advokatutgifter, nedsettes med.....	4 500 000
		fra kr 25 748 000 til kr 21 248 000	
723		Pasientskadenemnda	
	01	Driftsutgifter, forhøyes med	2 000 000
		fra kr 24 208 000 til kr 26 208 000	
724		Helsepersonell og tilskudd til personelltiltak	
	01	Driftsutgifter, forhøyes med	700 000
		fra kr 25 654 000 til kr 26 354 000	
	21	Forsøk og utvikling i primærhelsetjenesten, <i>kan nyttes under post 70,</i> nedsettes med	800 000
		fra kr 21 158 000 til kr 20 358 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	61	Tilskudd til turnustjenesten, nedsettes med..... fra kr 148 135 000 til kr 146 135 000	2 000 000
	70	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , forhøyes med	2 000 000
		fra kr 38 868 000 til kr 40 868 000	
725		Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten	
	01	Driftsutgifter, forhøyes med.....	13 850 000
		fra kr 67 059 000 til kr 80 909 000	
726		Habilitering, rehabilitering og tiltak for rusmiddelavhengige	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med	1 170 000
		fra kr 49 850 000 til kr 48 680 000	
727		Tannhelsetjenesten	
	21	Forsøk og utvikling i tannhelsetjenesten, <i>kan nyttes under post 70</i> , nedsettes med.....	335 000
		fra kr 9 204 000 til kr 8 869 000	
728		Forsøk og utvikling mv.	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med.....	3 220 000
		fra kr 48 005 000 til kr 44 785 000	
732		Regionale helseforetak	
	76	Innsatsstyrt finansiering av sykehus, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	28 900 000
		fra kr 14 708 954 000 til kr 14 680 054 000	
	77	Refusjon poliklinisk virksomhet ved sykehus mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med.....	189 000 000
		fra kr 3 102 606 000 til kr 3 291 606 000	
	90	Lån til investeringsformål i helseforetak, nedsettes med	800 000 000
		fra kr 3 500 000 000 til kr 2 700 000 000	
	91	Opptreksrenter, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med.....	8 000 000
		fra kr 200 000 000 til kr 208 000 000	
742		Kontrollkommisjonene og andre utgifter under psykisk helsevern	
	70	Tilskudd, forhøyes med	1 700 000
		fra kr 1 887 000 til kr 3 587 000	
743		Statlige stimulerings tiltak for psykisk helse	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	1 000 000
		fra kr 26 389 000 til kr 25 389 000	
751		Apotekvesenet og legemiddelfaglige tiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med.....	400 000
		fra kr 9 867 000 til kr 9 467 000	
	70	Tilskudd, nedsettes med	1 500 000
		fra kr 52 610 000 til kr 51 110 000	
760		Utredningsvirksomhet m.m.	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med	1 000 000
		fra kr 3 737 000 til kr 2 737 000	
761		Tilskudd forvaltet av Sosial- og helsedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i> , forhøyes med	1 320 000
		fra kr 78 849 000 til kr 80 169 000	
	64	Ressurskrevende brukere, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med.....	185 140 000
		fra kr 1 832 663 000 til kr 2 017 803 000	

Om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Helse- og omsorgsdepartementet

Kap.	Post	Formål	Kroner
	76	Tilskudd til opphold i institusjon for eldre med særskilte behov, nedsettes med	160 000
		fra kr 6 867 000 til kr 6 707 000	
2711		Spesialisthelsetjenester mv.	
	70	Refusjon spesialisthjelp, nedsettes med	15 000 000
		fra kr 1 060 000 000 til kr 1 045 000 000	
	71	Refusjon psykologhjelp, nedsettes med	2 000 000
		fra kr 160 000 000 til kr 158 000 000	
	72	Refusjon tannlegehjelp, forhøyes med	25 000 000
		fra kr 810 000 000 til kr 835 000 000	
	76	Private laboratorier og røntgeninstitutt, forhøyes med	25 000 000
		fra kr 465 000 000 til kr 490 000 000	
2751		Legemidler mv.	
	70	Legemidler, nedsettes med.....	58 000 000
		fra kr 7 318 000 000 til kr 7 260 000 000	
2752		Refusjon av egenbetaling	
	70	Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 1, nedsettes med	121 000 000
		fra kr 3 401 000 000 til kr 3 280 000 000	
	71	Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 2, forhøyes med.....	45 000 000
		fra kr 125 000 000 til kr 170 000 000	
2755		Helsetjeneste i kommunene mv.	
	62	Tilskudd til fastlønnsordning fysioterapeuter, <i>kan nyttes under post 71</i> , nedsettes med	10 000 000
		fra kr 220 000 000 til kr 210 000 000	
	70	Refusjon allmennlegehjelp, forhøyes med	84 000 000
		fra kr 2 461 000 000 til kr 2 545 000 000	
	71	Refusjon fysioterapi, <i>kan nyttes under post 62</i> , forhøyes med.....	34 000 000
		fra kr 1 416 000 000 til kr 1 450 000 000	
	73	Kiropraktorbehandling, nedsettes med	11 000 000
		fra kr 93 000 000 til kr 82 000 000	
2790		Andre helsetiltak	
	70	Bidrag, lokalt, forhøyes med	15 400 000
		fra kr 614 600 000 til kr 630 000 000	

Inntekter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
3732		Regionale helseforetak	
		Renter på investeringslån, forhøyes med.....	40 000 000
	80	fra kr 240 000 000 til kr 280 000 000	
		Avdrag på investeringslån, forhøyes med.....	45 000 000
	90	fra kr 325 000 000 til kr 370 000 000	

II

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet kan ettergi fordringer på i alt 19 331 037 kroner til Stiftelsen Furustrand aldershjem, Landsbystiftelsen Vidaråsen, Pinsevenenes evangeliesenter, Solliakollektivet, Renåvangen, Fossumkollektivet, Tyrilikkollektivet, Sauherad samtun, Storbuankollektivet, Solborg familiehjem/trenings-senter og Kimerudstiftelsen.

III

Tilføyelse av stikkord

Stortinget samtykker i at stikkordet «kan overføres» tilføyes bevilgningen under kap. 727 Tannhelsetjenesten, post 70 Tilskudd, i statsbudsjettet for 2007.

